

Warszawa, 21-10-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

VII.7060.1.2024.JRO

**Pan
Jan Grabiec
Minister – Szef Kancelarii
Prezesa Rady Ministrów
ePUAP**

Szanowny Panie Premierze,

w dniu 4 czerwca 2024 r. Trybunał Konstytucyjny w wyroku o sygn. SK 140/20 orzekł, że art. 25 ust. 1b ustawy o emeryturach i rentach¹ w zakresie, w jakim dotyczy osób, które złożyły wniosek o przyznanie świadczeń, o których mowa w tym przepisie, przed 6 czerwca 2012 r., jest niezgodny z art. 67 ust. 1 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

Trybunał zakwestionował mechanizm, w ramach którego emeryci, którzy przed 6 czerwca 2012 r. zdecydowali się przejść na wcześniejszą emeryturę (55 lat dla kobiet i 60 dla mężczyzn), otrzymywali mniejsze emerytury po osiągnięciu właściwego wieku emerytalnego (przyznawane po ukończeniu 60 lat przez kobiety i 65 lat przez mężczyzn) – obniżane o kwotę odpowiadającą wcześniej pobranym emeryturom. Istota niekonstytucyjności polegała na zaskakiwaniu emerytów takim rozwiązaniem, gdyż w momencie przechodzenia na wcześniejszą emeryturę nie mieli oni świadomości, że po kilku latach ich świadczenia ulegną znaczącemu obniżeniu. Dzięki wyrokowi TK, świadczenia emerytalne od 150 000 do 200 000 seniorów mogą

¹ Ustawa z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251).

wzrosnąć nawet o 1200 zł, a dodatkowo każdy z nich może otrzymać nawet 64 000 zł wyrównania za okres wypłacania obniżonego świadczenia.

Podwyżka i uzyskanie wyrównania wymagają jednak wzruszenia decyzji emerytalnych, co może nastąpić w szczególności poprzez wznowienie postępowania na podstawie przepisów art. 145a Kodeksu postępowania administracyjnego w zw. z art. 190 ust. 4 Konstytucji RP. Wznowienie postępowania nie jest jednak możliwe, dopóki wyrok TK nie wejdzie w życie, co – zgodnie z wykładnią przyjmowaną przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych² – następuje w momencie ogłoszenia go w Dzienniku Ustaw (art. 190 ust. 2 i 3 Konstytucji RP). Jednak mimo upływu ponad 4 miesięcy od wydania wyroku o sygn. SK 140/20, nie został on ogłoszony w organie urzędowym, co powoduje, że do Biura Rzecznika wpływają wnioski od osób, które nie mogą skorzystać z wymienionego na wstępie rozstrzygnięcia.

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami Dziennik Ustaw jest wydawany przez Prezesa Rady Ministrów przy pomocy Rządowego Centrum Legislacji (art. 21 ust. 1 pkt 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych)³.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.), zwracam się do Pana Premiera z uprzejmą prośbą o wyjaśnienie podstaw faktycznych i prawnych wstrzymywania ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 4 czerwca 2024 r., sygn. SK 140/20.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

² <https://www.prawo.pl/kadry/czy-zus-wznowi-postepowania-emerytow-bez-publicacji-wyroku-tk-w-sprawie-sk-14020,529176.html>.

³ Ustawa z 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461).